

A BÁNYA

ELOFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. || Félévre 6 K
Negyedévre ... 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33. II.
TELEFON 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Á bányatárspénztárak modernizálása.

A bányatárspénztárak, amelyek régi dícséretes hagyomány alapján keletkeztek és a melyeknek legnagyobb része még ma is ezen régi hagyományok alapján gyakorolja humanisztikus működését, éppen ezen emberbaráti működésükből kifolyólag, lényeges átalakításra szorulnak. Nagy szerves munka ez, amely gyökeres megoldást az új bányatörvénnyel kapcsolatosan fog nyerni. Ámde a legmarkansabb hiányok orvoslásával ezen időpontig lehetetlen várni. Ez indította *Lukács László* pénzügyminisztert arra, hogy most november hó 4-én 2033. sz. a. kelt rendeletével a bányatárspénztárak alapszabályainak egyöntetűsége és ezeknek különösen az 1907. évi XIX. törvényzikk intézkedéseivel összhangba hozása iránt intézkedjék.

A rendelet legmarkansabb intézkedései, hogy a *társpénztárak a biztosításnak valamennyi ágazatát felölelő társpénztárakká alakuljanak át*, továbbá kötelesek a *társpénztárak tagjaikul nemcsak a bánya- és kohóműveknél alkalmazottakat hanem az ezen üzemekkel kapcsolatos egyéb iparágak alkalmazottait is felvenni* és végül kötelesek a *betegsegélyezésen túl a baleset-, valamint az aggkor és rokkantsági biztosítást valamennyi alkalmazottra* kiterjeszteni.

Fontos intézkedések ezek és a bányászati és kohászati üzemek alkalmazottai házával fogadhatják a miniszter humanisztikus intézkedését.

A rendelet szó szerinti szövege a következő:

„Azon körülménynél fogva, hogy a bányatárspénztárak a betegség és baleset esetére való biztosítást rendszerint nem terjesztik ki a keretükbe vont bányászati-, kohászati és az ezekkel

kapcsolatos ipari üzemek minden alkalmazottaira, akik az 1907. évi XIX. t. c. szerint betegség, illetőleg baleset esetére való biztosítási kötelezettség alá esnek, az ilyen üzemeknél az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnál való biztosítási és az ebből folyó bejelentési kötelezettség megállapítása, illetőleg ellenőrzése a társpénztár által nem biztosított egyes alkalmazottakra nézve ha nem is lehetetlen, de csak aránytalanul nagy munka és költség árán lehetséges és viszont a kártalanítási eljárásnál is körülményes kutatások szükségesek minden egyes esetben annak megállapítása végett, hogy az illető tényleg az országos pénztárnak volt-e biztosításra kötelezett tagja.

Ezen visszás állapot lehető megszüntetése végett az 1909. évi augusztus hó 22-én 92515. sz. alatt kelt körrendelet kiegészítéseképpen a következőket rendelem:

Miután a bányatörvény 210. és 214. §-aiból megállapíthatólag ezen törvény rendelkezéseinek s következősképpen az 1907. évi XIX. t. c. 155. §-ában foglalt határozatoknak csak azon társpénztárak felelnek meg, amelyek biztosítási körükbe nem csak betegség, hanem a baleset, valamint rokkantság és aggkor folytán bekövetkező munkaképtelenség esetére való biztosítást is felveszik mindazon társpénztárak, amelyek a törvény eme rendelkezésének eleget nem tesznek, a bányavállalkozóval is közlendő rndeletben felhivandók, hogy a bányatörvénynek megfelelő, vagyis e biztosításnak valamennyi ágazatát felölelő társpénztárakká alakuljanak át s az új alapszabályokat a bányakapitányság által kitűzendő megfelelő záros határidőn belül jóváhagyás végett annál is inkább mutassák be, mert ellenkező esetben az illető hiányos szervezetű társpénztár működése hivatalból meg fog szüntetettetni s a kötelékébe tartozó munkások az illető kerületi pénztárnál lesznek bejelentendők.

Elrendelem továbbá, hogy a *társpénztárak kötelesek tagjaikul a hatáskörükbe vont bánya- és kohóüzemeknél lévő mindazon alkalmazottakat felvenni* akik az 1907. évi XIX. t. c. szerint betegség és baleset esetére való biztosítási kötelezettség alá esnek. Az e tekintetben hiányos alapszabályok megfelelően módosítandók lesznek.

Azon társpénztárak, amelyek bár biztosításuk körébe a baleseti, valamint aggkor- és rokkantsági biztosítást is felvették, de mégis egyes

kivételes tagokat csak betegsegélyezésben részesítenek, ezen tagokra nézve az 1907. évi XIX. t. c. 154. és 155. §-aiban foglalt határozmányoknak meg nem felelnek miért is az egyöntetűség biztosítása céljából szükséges, hogy az ilyen társpénztárak az alapszabályok megfelelő módosításával a *balesetbiztosítást az összes tagokra kiterjesszék*. Addig is azonban, míg az alapszabályok ezen módosítása keresztyülvitetnék, az ilyen bányászati és kohászati alkalmazott köteles tagja az országos munkás balesetbiztosító pénztárnak, miért is ezen alkalmazottaknak balesetbiztosítás céljából az illető kerületi pénztárnál való bejelentésére a munkaadó felhivandó.

Tekintettel azon körülményre, hogy a bányászati társpénztárak által betegség és baleset esetén nyújtandó *segélyezés mérve* még mindig nincsen törvényesen szabályozva, az újonnan alakuló, illetőleg a már fennálló társpénztárak biztosítási körökét a bányatörvény hatálya alá nem tartozó üzemek alkalmazottaira csak azon esetben terjeszthetik ki, ha a bányászati, illetőleg kohászati e biztosítási körbe vonandó más üzem között az alanyi és tárgyi kapcsolat teljes mértékben meg van, vagyis a két üzemnél, illetőleg üzemkörnél alkalmazottaknak egy szervezet keretében való biztosítását a viszonyok indokoltá teszik.

Azon társpénztárak, a melyek alapszabályaik értelmében biztosítási körököt a bányatörvény hatálya alá nem tartozó, valamely más üzemre is kiterjesztik, *kötelesek tagjaikul esen üzem mindazon alkalmazottait felvenni* s nekik betegsegélyezést és balesetbiztosítást nyújtani, akik az 1907. évi XIX. t. c. szerint betegség, illetőleg baleset esetére biztosítási kötelezettség alá esnek. Addig is azonban, míg a társpénztárak ezen köteleességüknek alapszabályaik megfelelő módosításával meg nem felelnek, a társpénztárnál akár betegség, akár baleset esetére nem biztosított ilyen alkalmazottak az illető kerületi pénztárba bejelentendők.

A fentti rendelkezések végrehajtása céljából szigorúan meghagyom a bányakapitányságnak, hogy a kerületébe tartozó összes társpénztárak szervezetét vizsgálat alá véve, az esetleges szükséges intézkedéseket a szabálytalanságok vagy hiányok megszüntetése végett haladéknélkül tegye meg, amennyiben pedig arról szerezne meggyőződést, hogy a társpénztárak biztosítási körébe vont üzemek egyes, a törvény szerint biztosításra kötelezett alkalmazottai betegség, vagy baleset esetére való biztosítás céljából tagként sem a társpénztárnál, sem a kerületi pénztárnál nem volnának felvéve, illetőleg bejelentve, ezen körülményről a szükséges érdemi intézkedés megtételével egyidejűleg az illető kerületi pénztárt értesítse.

A hiányos szervezetű társpénztárak megszüntetése tárgyában hozott jogerős határozatok, az illető kerületi pénztárral szintén közlendők lesznek.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1911-ben tartandó közgyűlésének szervezése.

Andreics János és Beck Károly urak, a kiküldött bizottság tagjai gyors és jó munkát végezve, máris előterjesztették a jövő évi közgyűlés szervezésére vonatkozó javaslatukat. E javaslat a következő:

I. Hely.

A közgyűlés Budapesten legyen megtartva, ami mellett a következő körülmények szólnak: 1. Az egyesület igazgatótanácsa a közgyűlés szervezésére itt gyakorolhatja a legintenzívebben befolyását. 2. Budapesten a résztvevők könnyebb elhelyezést találnak. 3. Más, országos közgazdasági egyesületek, hivatalos közegek, pénzüntézetek stb. könnyebben képviselhetik magukat. 4. Budapestről az idő jobb kihasználásával az összes bányakerületek, kohók, gyárak és a legkülönbözőbb iparvállalatok könnyebben hozzáférhetők. A közgyűlés rendezéséhez szükséges tényezők is jobban kéznél vannak és inkább megszerezhetők. A felmerülő eszmék itt a gócpontban kellőbben érvényesülhetnek és demonstrálhatók. 5. A vidéki közgyűlések alkalmával az illető városnak vagy községnek anyagi terheket, sok gondot okozott az egyesület, de eltekintve ettől, ritka vidéki helynek van oly fejlettségi fokon álló ipara, gyári, építészeti, gépészeti és egyéb közgazdasági intézménye, amely bennünket közelebről érdekelhetne s már e körülményekből kifolyólag is Budapestet kell előtérbe helyezni. 6. Továbbá Budapesten tartózkodnak azok a mértékadó tényezők, kik elsősorban hivatottak a közgyűlést rendezni és az ezzel járó ügyeket intézni. Nevezetesen a budapesti osztály, mely az egyesületi élet élénkítésére már az ideai közgyűlésen ígéretet tett, ezen ígéretét a jövőre nézve is csak úgy válthatja be legjobban, ha működését székhelyén, Budapesten összpontosítja. Mindezek alapján újból azt javasolnánk, *hogy a jövő évi közgyűlésünk is Budapesten tartassék meg.*

II. Idő.

A közgyűlés ne tartassék, mint eddig augusztus vagy szeptember havában, *hanem június hó 25—30-ika közt*. Ezen javaslatot támogassák a következő indokok: 1. A rendezéssel megbizandó tagtársak ebben az időben rendszerint mind Budapesten tartózkodnak. Ugyisint még itthon vannak ilyenkor az illetékes fórumok, tudományos intézetek, egyesületek, főiskolák és hivatalok képviselői, kiknek érdeklődésére nagy súlyt kell helyeznünk. 2. Ezen időpont volna a legalkalmasabb a vidéki tagokra nézve is, mert a nyári szünet kezdetén családi és egyéb okok miatt a legtöbbször ugyanis dolga akad Budapesten. 3. A kirándulásokra, tanulmányutakra a

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célra megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

hosszu napok sokkal kedvezőbbek, mint a korán alko-nyodó őszi napok. 4. A közgyűlés sokkal látogatottabb lesz, mert nem esik össze oly nagyon a tisztviselők szabadságával sem, amit szintén figyelembe kell vennünk.

III. Helyiség.

A közgyűlés megtartására a m. kir. tudományos akadémia a legalkalmasabb, mert: a) központi fekvésénél fogva a legkönnyebben megközelíthető, b) mert helyiségei kényelmi szempontból a legmegfelelőbbek és végül c) mivel ezen legelső magyar kulturintézet a leg-hivatottabb arra, hogy a meghívandó külföldi egyesületek képviselőit és előkelőségeit falai közt vendégül lássa.

IV. Meghívások.

1. Meghívandók legelső sorban a magas kormány tagjai és az egyes minisztériumok gazdasági osztályai. 2. Az összes főiskolák képviselői. 3. Az összes tudományos intézetek és egyesületek. 4. Az összes gyárak, bánya-, kohó és egyéb ipari vállalatok vezetőségei, végül 5. az egyesület összes tagjainak figyelme már jó levele felhívandó, s különös gond fordítandó arra, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Az ideai közgyűlésünkön elért sikerek arra ösztönöznek bennünket, hogy azt javasoljuk, miszerint a jövő évi közgyűlésünkre a külföld figyelmét is rátereljük s emiatt igyekezzünk meghívni a külföld előkelő szakembereit, közgazdasági és kulturális tényezőket, hogy így a) fejlődésünket a külföld is lássa s megnyerjük a külföldi tőke bizalmát hazai iparunknak, b) hogy az utolsó 2 évtizedben mutatkozó különválás szűnjön meg, c) hogy az összeköttetés megújítása által, hasonló alkalmakkal a külföld bennünket is részesítsen meghívásban, hogy így minél jobban megismerkedhessünk a külföldi viszonyokkal. Meghívandók volnának a külföldi kormányok illetékes kormányágai, a szakiskolák, geológiai és technikai intézetek, a bányaiskolák, szakegyletek, nagyobb bányák és kohók igazgatóságai, valamint híresebb szakemberek névre szóló meghívók útján. E szempontból kifolyólag az 1911. évben tervezett közgyűlés alkalmával tartandó ismerkedési estélyt és a diszebedet is nagyobb szabásban kell rendezni, ugyszintén a kirándulásokat is, melyek legfeljebb két napot vehetnének igénybe.

V. A közgyűlés programja.

1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Egyesületi zárszámadásra vonatkozó jelentés, költségelőirányzat. 4. 1912-iki közgyűlés helyének megállapítása. Pálya-

dijak odaitélése és pedig: A gróf *Teleky Géza* nevét viselő alapítványból jutalmazandó kohászati munkára. A *Kriszta Bohuszláv* nevét viselő 1000 korona pályadíjból jutalmazandó következő című munkára: «A bányamunkások szociális kérdésének megoldása a jövő de-
cemberben»

Biztos kilátásaink vannak, hogy előreláthatólag következő témákra bőkezű adakozók fognak pályadíjakat kitűzni:

«A fejtésnél alkalmazott gépek leírása, azoknak alkalmazási módja és a várható eredmények ugy a hatályosság mint gazdaságos voltukat mérlegelve.» «A bányaszállítás eszközei és azok gazdaságos használata különböző bányaviszonyok tekintetbe vételével.» «Gázgenerátor szerkezetek ismertetése és azok üzemeredményei a magyar apró barnaszén feldolgozására való tekintettel.» 6. Szabályszerűen beterjesztett indítványok tárgyalása. 7. Szabályosan benyújtott javaslatok tárgyalása. 8. Előadások megtartása.

Az előadások megtartására vonatkozólag legyen szabad javaslatba hozni: a) A megtartandó összes előadás száma 8-nál több ne legyen. b) Az előadások a plénum előtt tartandók meg, nem csoportokra osztva. c) Ha 8-nál többen jelentkeznének az előadásra, ezek is figyelembe veendőek, de csak annyiban, amennyiben előadásaik kinyomatva szintén kiosztásra kerülnek a tagok között. d) Egy-egy előadásra 20 perc legyen szánva s 20 perc az esetleges vitákra szánható. 8 előadás tehát $8 \times 20 = 160$, 8 vita $8 \times 20 = 160$, összesen az előadások 320 percet vagyis 5 órát vehetnek maximálisan igénybe s így egy délelőtti folyamán befejezhetőek.

VI. A közgyűlés időbeosztása.

A) Az igazgatótanács és választmány gyűlése egy fél napot vehet igénybe. b) Az ismerkedés egy estét. c) A közgyűlés és diszebed egy napot. d) Előadások egy délelőtti. e) A kirándulások 1 napot. Összesen kellene tehát a közgyűlés rendezéséhez négy nap.

Midőn most mindezekben voltunk bátrak összefoglalni a jövő évi congresszusunk rendezésére vonatkozó javaslatunkat, kérjük az igen tisztelt osztályt, hogy azt egész terjedelmében elfogadni méltóztassék és mint tervezetet az osztály nevében az egyesület igazgatótanácsának f. évi december havi gyűlésén előterjeszteni, hogy az azt kellő mérlegelés után az anyaegyesület 1911. évi január havi választmányi gyűlésén szintén letárgyalhassa. Hogy azonban a hozzászólás minden tekintetben érdem-

Festékek ■ megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása ■
Krayer E. és Társa, Budapest

és
lakkok ■■

festék-, kence- és lakkgyára
Főraktár és iroda: Ó. cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. kir. államasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállító.
V., Váci-út 6. sz.
„Krayer festékudvar.“

leges lehessen, szükséges, hogy a fenti javaslat már a folyó évi december havi Bányászati és Kohászati lapokban megjeljen és így az összes vidéki osztályok és tagok kellően tájékozva legyenek s az anyaegyesület januárban tartandó választmányi gyűlésén már teljesen tárgyalhassa. A Bányászati és Kohászati Egyesület igazgatótanácsa továbbá felkérendő volna, hogy az 1911. évi közgyűlés szervezését a januárban megtartandó választmányi gyűlésen ismét egy 4 tagú bizottságra ruhazza, mely hivatva lesz magát a budapesti osztály tagjaival kiegészíteni és az összes előkészítő munkákat végezni, melyekről aztán hónapról-hónapra az igazgató tanácsnak jelentést tenne.

Az állami kőszénbányászat az 1911. évi költségvetésben.

Folytatva az 1911. évre szóló állami költségvetés ismertetését, adjuk a következőkben az állami kőszénbányászat 1911. évi budgetjét.

Rendes kiadások.

1909. évre engedélyezettett általánosösszegekben	5,460.800 K,
1911. évre előirányoztatik	6,656.355 „
1911 évre tehát több	1,195 555 Kval

melyet főleg az 1909. évben megvásárolt *komlói* kőszénbánya összes kiadásainak felvétele — amelyek az 1909. évi költségvetésben nem szerepeltek — azonkívül a többi szénbányák természetes fejlődése folytán szükséges nagyobb kiadás előirányozása idézett elő.

Az 1911. évre előirányozott összegből a „Személyi járandóságok“ rovatára esik 933.685 K. Az állami szénbányáknál alkalmazott személyzet illetményei az 1909. évi XV. törvénycikkben nyert felhatalmazás alapján, az 1907. évi L. t.-c. megfelelő alkalmazásával ugyanugy szabályoztattak, mint az állami vasgyáraknál alkalmazott személyzet illetményei. — A személyi járandóságok a következők: 1. A „Fizetések, lakpénzek, pótlékok, fűtési átalányok“ stb. alrovaton 628.294 K. Ebben foglaltatnak a kőszénbánya hivatalhoz, valamint a működését 1909. július hó 1-én megkezdett központi igazgatóságához és a műszaki könyvelőséghez kinevezett alkalmazottaknak a fentebb idézett törvénycikkben meghatározott illetményei. 2. „Jutalmak és segélyek“ alrovaton 5000 K, mely összeg az önhibájukon kívül szorult anyagi viszonyok közé jutott alkalmazottak segélyezésére, valamint rendkívüli tevékenységet kifejtett alkalmazottak megjutalmazására szolgál. 3. Az „Igazgató és hivatalnokok jutaléka“ alrovaton 33.532 K., mely összeg oly célból lett felvéve, hogy a magán bányászatnál is meglévő és az üzem jövedelmezősége szempontjából szükséges jutalékrend-

szert itt is alkalmazható legyen. 4. A „Járulékok az államvasuti nyugdíjalaphoz“ alrovaton 14.259 korona.

A szénbányászatnál alkalmazottak, az altisztek kivételével, épügy mint az állami vasgyárak alkalmazottai, tagjai az államvasutak nyugdíjintézetének és a nyugdíjintézet alapszabályai értelmében a nyugdíjintézetéhez állandóan fizetésük 3 százalékaival járulnak. Ugyanannyival járul a nyugdíjintézetéhez a bányatulajdonos kincstár is, amely járuléka az alkalmazottak törzsfizetését alapul véve, az előirányozott összeget teszi ki. 5. A „Kincstári társpénztári rendes járuléka“ alrovaton 246.400 K. A társpénztári alapszabályok értelmében a bányatulajdonos kincstár a társpénztárhoz mindig ugyanazzal az összeggel járul, mint amelylyel a társpénztárhoz mindig ugyanazzal az összeggel járul, mint amelylyel a társpénztári tagok együttesen járulnak; ezeknek a kiadásoknak a fedezésére kellett a kitüntetett összeget előirányozni. 6. A „Vegeyes kiadások“ alrovaton 3200 K., mely szükséglet a bányászattal kapcsolatos adományok, járulékok és hasonló természetű kisebb kiadások fedezésére szolgál. A „Dologi kiadások“ rovatra esik 222.070 K, amelyből: az „Irodai költségek“ alrovaton 57.900 K vétetett fel az irodai felszerelések és nyomtatványok beszerzésére, a hivatalos helyiségek fűtésére, világítására és az ezekkel kapcsolatos kiadásokra. Az „Utazási költségek“ alrovaton felvett 78.900 K az alkalmazottak hivatalos kiküldetéseiből valamint az áthelyezésekből eredő költségek fedezésére szolgál. 3. Az „Épületek fentartása“ alrovaton előirányozott 49.500 K. a hivatali épületek és lakóházak tatarozásával járó költségekre van felvéve. 4. „Iskolák és templomok segélyezése“ alrovaton felvett 18.270 K a kőszénbányászattal kapcsolatos kegyuri terhek s az iskolák fentartásával járó költségek fedezésére szolgál. 5. A „Különféle kiadások“ alrovaton felvétetett 17.500 K, mely oly kiadások fedezésére szolgál, amelyek az 1897. évi XX. t.-c. értelmében a „Dologi kiadások“ fentebb jelzett alrovatain el nem számolhatók. III. A „Közterhek rovatára esik 114.000 K, mely a kőszénbányászattal kapcsolatos adók és közterhek fedezésére szolgál. Az „Üzemi kiadások“ rovatára esik 5,386.600 K, ebből az összegből: „Üzem építvények“ alrovaton felvétetett 158.000 K, mely összeg az üzemi épületek, utak, hidak, vízipitányok fentartására, átalakítására, valamint az ezekkel kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál. 2. A „Bányaművelési költségek“ alrovaton előirányozott 5,048.600 K a bányászatnál alkalmazott munkások bérének, a bányaműveléssel kapcsolatos termelés, szállítási és bányafentartási költségeknek és az ezekkel összefüggő egyéb kiadásoknak a fedezésére szolgál. 3. A „Beszerzett ingóságok“ alrovaton előirányozott 180.000 K az üzemi kiadásokkal összefüggő s a vagyontárlásban való számbavétel kötelezettsége mellett beszerzendő leltári tárgyak költségeire vétett fel. — Az 1911. évre összesen felvétetett tehát 6,656.355 K.

RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:

ALTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

Rendkívüli kiadások.

Átmeneti kiadások.

Kutatásokra és mélyfurásokra felvétellett 352.000 K, mely összeg a budakeszi és pécsváradi magán szénterületeken, valamint a meglévő kincstári széntelepeken végzendő kutatási és mélyfurási munkálatokra és ezzel kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál. 2. rovat. Rendkívüli hozzájárulásként az államvasuti nyugdíjintézethez (egyszermindenkorra) felvétellett 45.000 K.

Mivel azért, hogy az állami szénbányák alkalmazottai az állami tisztviselők létszámából, az államvasutak személyzetére nézve érvényben álló illetmény-rendszernek megfelelő javadalmazásu alkalmazottakká neveztettek ki, az állam jelentékeny nyugdíjtehertől szabadult meg, méltányos, hogy az államvasuti nyugdíjintézet, amelyre ez alkalmazottak nyugdíjigényeinek kielégítése hárul, kárpótlásban részesüljön úgy, mint ez annak idején az állami vasgyárakhoz kinevezett állami tisztviselőknél történt. E kárpótlás fejében irányoztatik elő a fenti 45.000 K hozzájárulás.

Rendes bevételek.

1. rovat. Kezelési bevételek.

1909. évre megállapított	684.300 K,
1911. évre előirányoztatik	89.125 „
1911. évre tehát kevesebb	595.175 Kval.

A kincstár által megvásárolt vrdniki kőszénbányahivatal élelemtárát a kincstár a volt tulajdonostól átvette s a munkások élelmezését — úgy amint ezt a volt tulajdonos is tette — a saját kezelésben tartott élelemtár utján eszközölte. A munkásoktól befolyt élelemcikkek ára e rovat javára számoltatott el. Időközben azonban az állami kezelésben volt házi kezelése meg lett szüntetve, s az élelemtár szövethkezesi alapon létesült. Az élelemtárból jövedelem az 1911. évre tehát már nem volt előirányozható, miért is a bevétel e rovaton a fenti 595.175 Kval kevesebb.

2. rovat. Üzemi bevételek.

1909. évre megállapított	4.776.500 K,
1911. évre előirányoztatik	6.869.500 „
1911. évre tehát több	2.093.000 Kval.

Ez a többlet a meglévő kincstári szénbányák, valamint az 1909. évben megvásárolt komlói szénbánya fokozott széntermeléséből remélhető. Egybevetve a rendes kiadások és a rendes bevételek előirányzatát, az 1911. évre 302,279 K üzleti felesleg mutatkozik.

Hogy az állami szénbányák eddig kedvező eredménnyel nem záródtak, annak főoka az, hogy a bányászat a kezdet nehézségeivel küzdött, a széntermelés mostoha viszonyok között vette kezdetét, s a szükséges beruházások pedig csak fokozatosan eszközölhetők. A szükséges beruházások foganatosításával azonban lehetővé válik a tömegesebb termelés, amely a métermázsánkinti termelési költségeket tetemesen apasztani fogja. A meglévő állami szénbányákban az állam rend-

kívül nagy szénmennyiség fölött rendelkezik, amely céltudatos kiaknázás mellett, mérsékelt haszonnal való értékesítés esetén is jelentékeny jövedelmi forrásul szolgálhat. E mellett nem hagyhatók figyelmen kívül azok az előnyök sem, amelyek az állami szénakció nemzetgazdasági és kulturális téren előidéz.

Az állami szénvagyon:

Petrozsény	2.500.000.000 q.
Vrdniken	300.000.000
Bozovicson	200.000.000 „
Komlón	95.000.000 „
Összesen	3.096.000.000 q.
ehez járul a Vrdniken megállapított gyöngye minőségű lignit.	1.500.000.000 „
Együtt	4.596.000.000 q.

A kőszéntartalmu szénokról.

Amikor a kőszénekkel való tüzelés hazánkban megindult, a faiparosok a tüzelés e neme ellen actiót indítottak, amennyiben utaltak arra, hogy a szén kisebb vagy nagyobb mennyiségű kenet tartalmaz, a kazán falait megtámadja s kazánt idő előtt teszi tönkre. Viszont a kőszénbányák azzal argumentáltak, hogy az 1—2% kőszéntartalom legkevésbé sem árt, mert ennyi kőszént a külföldi szén is tartalmaznak és hasonló panasz se Németországban, se Angliában fel nem merült. Idők multával 3—4% kenet tartalmazó szénekre is akadtak s akkor a támadás megújult, de e bányákat most már nemcsak a faiparosok, hanem ama bányák is támadták, melyek szenei csak 1—2% kőszént tartalmaztak. Így folytatódott a dolog, amikor 5, 6, 7, 8% stb. kőszént tartalmazó szénekre bukkantak.

A kérdésbe beleszólt a tudományos világ is és megállapodása abban kulminált, hogy a kőszén kenet tartalmazó szén a kazánnak tényleg árthat, mert az elégségnél fejlődő kénsav a kazán lemezeit tényleg corrogálja. A kérdések további hosszasan tanulmányozás után a tudományos világ kezd a jelzett felfogástól eltérni, amennyiben nagyobb-szabásu kísérlet alapján azt véli meghatározhatni, hogy valamelyes kazán a modern technika vívmányának kihasználása céljából hamarabb helyeztetik üzembe kívül, mintsem a kőszén romboló hatása megindulhatna. Schwackhöfer a kőszén romboló hatásáról beszél, de alig tételezhető fel, hogy az újabb kísérletek következményeként a régi teoria fentartható lesz és hogy a kalóriák meghatározásánál Dulong addigi képlete

$$\text{Kal.} = \frac{8100 C + 29000 (H - O_8) + 2500 S - 600 H_2 O}{100}$$

még soká fenntartható lesz

Az említett kísérletek magyar kezdeményezésre indultak meg és folynak a külföldön. Remélhető, hogy a kísérletek Magyarországon is eszközölhetni fognak, mert azok eredménye hazánk

TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

sok elbanyagolt bányáját talpra állíthatná. Sok bányánk értéklése ugyanis osorbat szenved s a tőkepiénz azok iránt nem érdeklődik kizárólag azért, mert a bánya szene sok kénet tartalmaz. 4%-nál több kénet tartalmazó szenek előfordulnak a következő bányák egyes tárnáinál: Ajka, Annavölgy, Bilóerdő, Bodonos, Bogdán, Csolnok, Bánk, Drenkova, Ebsőny, Egeres, Farkasmező, Kácolapuszta, Karlóca, Keresztényfalva, Komló, Kósd, Kraljevac, Krapina, Lupény, Pesceno, Pécsbányatelep, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Schneliesruhe, Somodi, Szabolcs, Tokod.

Uj és a valóságot inkább megközelíthető értéklést mind a felsorolt tárók szeneit minőség tekintetében emelné s ha ezek azután üzembe vétetnének, nemcsak az volna elkerülhető, hogy a szén tekintetében a külföldtől függetlennítsük magunkat, hanem hogy a statisztikai kimutatásokban a szénmértleg passiv tétel helyett, a remélhető export révén, aktive záródjék.

A kérdésre még visszatérünk.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Személyi hírek. *Bárdossy* Antal főbányatanácsos a pénzügyminiszterium megbízásából az állami kőszénbányák évi szokásos felülvizsgálati körutról 29-én érkezett vissza, jelentését megteendő. A min. osztálytanácsos Petrozsényban köze 10 napot töltött, azután a komlói bányaműveket vizsgálta fölül. — *Dr. Böckh* Hugó főbányatanácsos, a selmeci akadémia ásványföldtani tanszékének rendes professzora, három és fél hónapig tartott erdélyi körutjából visszatért Selmecbányára, hogy tanszékét továbbra is ellássa. Böckh a pénzügyminiszter megbízásából az erdélyi természetes gázok tanulmányozására kiküldött bizottság elnöki minőségében időzött Erdélyben. — *Róth* Flóris bányagazgató, a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. petrozsényi igazgatója, három napig Budapestén időzött, hol régi barátai és tisztelői körülvevették szeretetükkel. — *Dr. Szeőke* Imre főbányabiztos kerületi köruton járt s Várpalotán is megfordult az ottani ipartelepek meg szemlélése végett.

A budapesti osztály ülése. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület budapesti osztálya december 1-én csütörtökön este ülést tartott, melyen megvitaták a jövő évi közgyűlésre vonatkozó bizottsági jelentést és eszmecseréket folytattak egyes indítványokon.

Az állami vasgyárak személyzete. Az 1911. állami költségvetésben az állami vasgyáraknál rendszeresített személyzet létszáma 12 műszaki, 1 orvosi, 11 adminisztratív tisztviselői egy szerződéses orvosi és 20 altiszt, összesen tehát 45 állással lesz szaporítva. Ezek közül az új állások közül azonban csak a diósgyőri gyár szénbányászatanál szervezendő szerződéses orvosi állás képez tényleges személyzetszaporítást. A többi állásokkal az állandóan alkalmazott személyzet véglegesítése lesz folytatva. Az állami vasgyáraknál rendszeresített személyzet létszáma az 1910. év első felében 17, mérnökre, 75 adminisztratív tisztviselőre és 188 altisztre rugott, kikkel szemben ugyanakkor kerekén 18.700 munkás állott.

A földgáz. Egyre nagyobb dimenziókat ölt a földgáz kérdése s egyre valószínűbbé kezd válni, hogy ebből fognak eredni a legnagyobb szabású conceptiók.

Földi gáz van t. van tömémentelen. Az a gondolat, amelyet elsőnek *Papp Károly* vetett fel, melyet nem kisebb ember, mint *Lóczy Lajos* igazolt s *Böckh Hugó* kidolgozott, hivatva van talán egészen új medret adni egész ipari életünknek. Az alap, a fejlődés lehetősége meg van hozzá: gáz van és pedig sok van. Ezt állapította meg a most hazatért tanulmányozó bizottság, melynek élén *dr. Böckh Hugó* főbányatanácsos a pénzügyminiszter megbízásából fáradságot nem kímélve serénykedett az erdélyi medence felderítésén. A munkálatokban négy geologus és bányamérnök támogatta Böckhöt, aki mindenestre elismerésre méltó munkát végzett társaival együtt. Ma már bizonyos, hogy ez a legújabb geologusi vizsgálat egészen új világításba fogja helyezni az erdélyi medencét mert lépten-nyomon fordulnak elő, illetve találtak természetes gázömléseket.

Rendkívüli társgyűlés. Az abrudbányai bányabizottság a Verespatak községben, az Orlea hegyben bányászokdó „Orlai Szent József” (Sűtz) cégű bányatársulat rendkívüli társgyűlést hív egybe. Ezen társgyűlés Abrudbányán, a kir. bányabizottság hivatalos helyiségében 1911. évi január hó 9-én délelőtt 10 órakor kezdődően fog megtartatni. A társgyűlés tárgyai: 1. Számadások vizsgálása és felmentvény megadása. 2. Az adósság mikénti törlesztése. 3. Igazgató, bányagazda és főfelőr választása. 4. A bánya mikénti művelése. 5. Indítványok.

Jó hírek Vrdnikből. A vrdniki állami szénbányákkal is úgy volt mindenki, mint a javarészeivel a magyar bányavállalkozásoknak, hogy valaki belekiáltotta a levegőbe, hogy ott semmi sincs s utána harsogtatták aztán ezt az „igazságot.” Talán mi voltunk az egyetlenek, akik kezdettől fogva kifejezést adtunk azon meggyőződésünknek, hogy Vrdniken van szén, hiszen ez a régi Pongrácz-féle bánya, mely már akkoriban ellátta szénrel az egész vidéket. Hát ez a szénmentes bánya most már igen szép kialakulóban van. Egy minden tekintetben arravaló ember, *Somogyi Géza* főmérnök, mint bányahivatali főnök, mostanában inkább az építkezések befejezésén buzgólkodik. A megalapozás munkáin, illetve a kezdet nehézségein Schmidt Lajos főmérnök küzdötte át magát három mély akna lemélyítésével. Ujvidéki levelezőnk jelenti továbbá, hogy arrafelé erős lévén a munkáshiány, ami egyébként országos baj, a vrdniki állami művek is alighanem érezték is. — A tisztí és munkáslakások épülnek már, a kaszinóépület is éppen tető alá jutott. Természetes, hogy nagyobb arányu termelésről, míg a villamos központ el nem készül, megfelelő hajtóerő hiányában egyelőre nem lehet szó, de a berendezések elkészültével megindul a nagytermelés is.

Bánya-eladások. A „Szent Regina” és a „Szerfely Borbála” bányatársulatok bányászatai megvonatván, ezen bányászatokra a zalatnai bányakapitánysághoz, mint az jelen számunk hirdetéseiben olvasható, vételajánlatok nyújthatók be.

Budapestvidéki kőszénbánya részvénytársaság. Ezen jó alappal bíró és fejlődésképes szénbányavállalat anyaintézeite október hó 13-án tartotta Brüsszelben rendez évi közgyűlését. Ezen közgyűlésen a magyarországi vállalatnak I. évi június hó 30-án lezárt mérlege a kö-

vetkezéleg állapított meg Vagy on: Széntelegek és bányajog 2,701.022.28 K, bányaművek berendezései 4,942.586.47 K, földbirtok 199.985.43 K, házak és építmények 1,012.655.17 K, gép- és eszközlétár 1,882.886.83 K, vasutak 295.936.68, sodronykötélpálya 87.970.16 K, szénkészlet és anyag 295.274.59 K, értékpapirtárca 1,011.048.19 K, pénzkészlet és bankoknál 389.004.88 K, különféle adósok 1,211.278.35 K, befektetések 780.039.48 K, veszteség 2,667.355.64 K, összesen 17,477.044.15 K. Teher: Részvénytőke 5,714.285.72 K, bankkölcsön 11,165.116.87 K, különféle hitelezők 523.193.30 K, befektetések és értéksökkenéstartaléka 74.448.26 K, összesen 17,477.044.15 K.

A vaskőtermelés fokozása a gyalári és rozsnói bányákban. Az állami vasgyárak üzemeknek nyersvas szükségletét saját termelésükből részben a nagyolvasztók elégtelensége, főleg azonban a vaskőtermelésnek ki nem elégitő volta miatt teljesen fedezni nem képesek a jelentékeny mennyiségű nyersvas vásárlására szorulnak, melyet minthogy a többi hazai vasmű sem rendelkezik megfelelő nyersvasfelesleggel, *tulnyomólag drága pénzen külföldről kell hozatniok.* E baj, mely okát abban leli, hogy a múltban a bányák berendezése nem haladt párhuzamosan a fejtéssel s különösen a külműveletek apadása nem pótolható egyetlen termelőképességű belműveletekkel, csak fokozatosan orvosolható. A fenálló hiány megszüntetése érdekében egyelőre a hunyad- és gömörmezei vasércbányákba az 1911—1913. években 1,000.000 korona lesz befektetve. — Későbbi feladatul marad a nagyolvasztók szaporítása, még pedig amennyiben a rozsnóvidéki bányászathoz fűződő remények megvalósulnak, egy Diósgyőrött létesítendő nagy olvasztótelep van tervbe véve.

Egy fejlődő aranybánya. A Leszámitoló bank égisze alatt keletkezett *Ilobai Szent István-bányatársulat*, amelyről biztos irányban erősen terjesztették a hírt, hogy minden van ott, csak az nincs, amit az alapítók bányáikban lenni véltek. Mint most mi megbízható forrásból értesülünk, Ilobán igen gazdag ólom- és cinkércet is tártak fel s ugyan ekkor aranytartalmú zuzóércet is fedtek fel. Elhatároztatták, hogy nagyobb ércelőkészítő művet létesítenek. A társulat mindenestre dicséretes kivétel, amennyiben ez nem ment az eddigi „álbányák” nyomán, mert először is arról gondoskodott hogy nagyobb mennyiségű érc tárassék fel és készíthessék elő a fejtésre. Most persze már megtehetik az előkészületeket egy nagyobb ércelőkészítő műre. E vállalat sikere tehát előre látható.

Cégek és cégváltozások. Lapunk 46-ik számában megemlékeztünk a Kachelmann-féle cég változásáról. Félreértések kikerülése végett itt újból megjegyezzük, hogy ezen cégváltozás nem vonatkozik a *Kachelmann Károly és Fia vihnyei gépgyári cégre*, mert a gépgyári cég változatlan maradt és a megjelent cégváltozás csupán ezen cég sörgyári vállalatára vonatkozik.

Egy mélyfuró cég sikerei. Lapunk hátsó fedlapon bőven szólunk az *Allgemeine Schürigesellschaft* Büsseldorfi mélyfuró cégről, mely nemcsak Németországban, hanem a világ minden részében hírnevet vívott

ki kifogástalan és gyors mélyfurásaival. Teschenből jelentik most lapunknak, hogy Allgemeine Schürigesellschaft most kapott megbízást az ottani Oesterr. Berg- u. Hüttenwerks-Gesellschaft-tól egyszerre *négy furólyuk mélyítésére*, melyek mindegyikének meg kell haladnia az 1000 métert. Ugyancsak most van még *négy furómunkálata* e cégnek Csehországban. Ezenkívül Bielitzben szénre 5—6000 m-es furólyukra kapott megbízást István főhercegtől és egyszerre *három furólyukra* Kirschej mellett a Blatnitzer Steinkohlenwerk-től. A Berlinben székelő Pilsner Steinkohlen Gewerkschaft is az Allgemeine Schürigesellschaft-hoz fordult megbízásával.

³⁵⁷⁸
Kohóépítő társaság. Ezen név és cég alatt mint korlátozott felelősségű társaság lélt most a wieni Hüttenbau-Gesellschaft budapesti fióktelepe bejegyezve. A vállalat tárgya: Idegen számlára mindennemű kemencék építése és berendezése kohótelepek részére, melléktermékek előállításával, nagy olvasztók, acélművek, csőhengerek, hengerművek, öntődék, fémkohók, zománczó művek stb. részére, gázfejlesztők építése és berendezése, továbbá erre vonatkozó szabadalmak megszerzése, értékesítése és eladása, minden ezzel kapcsolatos üzletek folytatása, valamint az ehhez szükséges anyagok, kiváltképen tűzállóanyagok, vasszerkezetek stb. szállítására. A társasági üzletvezetők: Bennefahrt Károly kereskedő Braunschweigban, Anhagen Henrik mérnök Wienben és Ruhland Gusztáv cégtárs Wetroban.

SZULTÁNFORRÁS

BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYMAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhető a „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kivitelési R. T.”-nél, Budapest. Telefon 162-84

(B. 2720/41/17)

Gőzcseplő
készletek
12 HP-ig.Gazdasági
gépek.

UMRATH és TSA

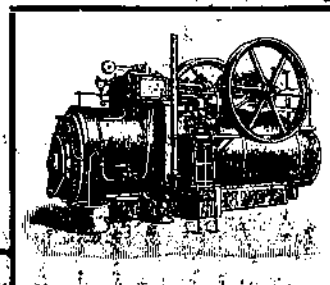
BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Tulhevített gőzzel dolgozó lokomobilok

200 lóerőig a nagy- és
kisipar számára. —
Legtakarékosabb és
legolcsóbb üzemelő.
Fekvők és szállító-
kerekeken.

Gyár: Prága-Bubna

(B. 2314/302/52)

KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BŐR-BALATA-
TEVESZŐR-GÉPSZIAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEKBE:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

1910. évi 5290. sz.

Hirdetés.

A „Szent Regina“ bányatársulat Alsófehér megye, verespataki járás, Verespatak község határában fekvő bányászatiának elvonása tárgyában kiadott 1910. évi 3865. sz. jogerős határozatra hivatkozással alulírt kir. bányakapitányság közhírré teszi, hogy a nevezett bányászati megismerési szándékozók a bányavételre vonatkozólag ezen kir. bányakapitányságnál, zárt vételajánlatokat nyújthatnak be.

A vételajánlathoz a felajánlott összeg zárt borítékban oly módon csatolandó, hogy a felajánlott összeg nagysága a boríték felbontása nélkül sem a beadványból, sem a borítékra vezetett megjegyzésből kivehető ne legyen.

Megkéselt vagy olyan ajánlatok, melyekhez a megajánlott összeg nem csatolódik, nem vétetnek figyelembe.

A beérkezendő vételajánlatok közül a legtöbbet ígérő fog elfogadtatni.

A vételajánlatok 1910. évi december hó 28-áig nyújthatók be.

A beérkezett vételajánlatok 1910. évi december hó 31-én délelőtt 10 órakor a bányakapitányság hivatalos helyiségében fognak felbontatni, mely eljárásnál az ajánlatot tevők vagy igazolt meghatalmazottjaik jelenhetnek.

Zalatna, 1910. évi november hó 16-án.

(B. 612/461/49.)

Czenninger,
kir. bányakapitány.

1910. évi 5289. sz.

Hirdetés.

A „Szfregyel Borbála“ cégű bányatársulat Hunyad megye, brádi járás, Boicza község határában fekvő bányászatiának elvonása tárgyában kiadott 1910. évi 3474. sz. jogerős határozatra való hivatkozással alulírt kir. bányakapitányság közhírré teszi, hogy a nevezett bányászati megismerési szándékozók a bányavételre vonatkozólag ezen kir. bányakapitányságnál zárt vételajánlatokat nyújthatnak be.

A vételajánlathoz a felajánlott összeg zárt borítékban oly módon csatolandó, hogy a felajánlott összeg nagysága a boríték felbontása nélkül sem a beadványból sem a borítékra vezetett megjegyzésből kivehető ne legyen.

Megkéselt vagy olyan ajánlatok, melyekhez a megajánlott összeg nem csatolódik, nem vétetnek figyelembe.

A beérkezendő vételajánlatok közül a legtöbbet ígérő fog elfogadtatni.

A vételajánlatok 1910. évi december hó 18-áig nyújthatók be.

A beérkezett vételajánlatok 1910. évi december hó 20-án délelőtt 10 órakor a bányakapitányság hivatalos helyiségében fognak felbontatni, mely eljárásnál az ajánlatot tevők vagy igazolt meghatalmazottjaik jelenhetnek.

A m. kir. bányakapitányságtól.

Zalatna, 1910. évi november hó 12-én.

(A. 612/460/49.)

Czenninger,
kir. bányakapitány

3824. szám.

Pályázat.

Az alulírott m. kir. főbányahivatalnál elhalálozás folytán megüresedett egy bányaintézői és két I. osztályú altiszti, — esetleg kinevezés folytán beálló újabb üresedés esetén — három I. osztályú altiszti s végre fokozatos előléptetés útján megüresedő egy segédaltiszti (II. osztályú altiszti) állásra ezennel pályázat hirdetik.

A mk. bányaintézői állással évi ezernégyszáz (1400) korona fizetés és személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy annak hiányában évi háromszázhusz (320) korona lakbér, továbbá évi harminc (30) ürköbméter tűzifa és évi ötven (50) kgm. sójándóság; az I. osztályú altiszti állásokkal egyenkint: évi egyezer (1000) korona fizetés és személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy annak hiányában évi egyszázhatvan (160) korona lakbér, évi huszonnégy (24) ürköbméter tűzifa és évi ötven (50) kgm sójándóság, végül a segédaltiszti (II. osztályú altiszti) állással évi hétszáz (700) korona fizetés és személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy ilyenek hiányában évi egyszázhatvan (160) korona lakbér, továbbá évi husz (20) ürköbméter tűzifa és évi ötven (50) kgm sójándóság élvezete van egybekötve.

Pályázóktól megkívántatik, hogy a bányaiskolának jó sikerrel történt eivégzésén kívül a sóbányászat terén és a sóanyagkezelésben kellő gyakorlati ismeretekkel birjanak, a mennyiben pedig az üresedésben levő I. illetve II. osztályú altiszti állások egyike gyakorlott gépkezelővel töltendő be, megkívántatik a pályázó gépkezelőktől az előírt szakvizsga letételén kívül teljes gyakorlati jártasság bányá gőz-, villamos- és hőerőgépek kezelése és jókarban tartása körül. Valamennyi állást illetőleg igazolandó végre, hogy pályázók testileg és szellemileg teljesen épek és egészségesek s hogy a hivatalos magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen birják.

A szolgálati okmányokkal szabályszerűen felszerelt, saját kezűleg irt és egy (1) koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvények az állami só- és fémbányászat szolgálatában állók által előljárói hivatalaik útján, magán bányászati szolgálatban

SZIVATTYUKAT és MÉRLEGEKET
GARVENSWERKE WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B. 96/443/46)

gyárt mint különleges-
séget és legnagyobb
raktárt tart épület- és
dia phragma-szivattyukban :::

Árjegyzék ingyen és bérmentve.